

Perustelumuistio

29.1.2026

VN/28312/2025
VN/28312/2025-VNK-20

Päätösehdotus vuoden 2026 valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet -määrärahan käytöstä

Taustaa

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjauksen mukaan hallitusohjelman toimeenpanon helpottamiseksi luodaan valtioneuvoston yhteinen ja tarkasti määritetty toimintamenovaraus sekä toimintamalli mahdollistamaan henkilöstövoimavarojen nopea, tehokas ja joustava kohdentaminen. Yhteisen resurssin käytöstä päättää valtioneuvoston yleisistunto pääministerin esityksestä. Yhteinen resurssi sijoittuu valtioneuvoston kanslian yhteyteen.

Valtioneuvoston kansliasta annetun valtioneuvoston asetuksen (393/2007) 1 §:n 21 kohdan (1117/2023) mukaan valtioneuvoston kanslian tehtäviin kuuluu valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin osoitettavien toimintamenojen kohdentamistoimet. Valtioneuvoston kansliassa on valmisteltu toimintamalli Valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet -määrärahan myöntämiseksi (VN/30954/2025-VNK-1). Määrärahaa kutsutaan jatkossa tässä muistiossa myös nimityksellä VN Toimiva -määräraha.

Valtion vuoden 2026 talousarviossa momentin 23.01.01 (Valtioneuvoston kanslian toimintamenot) määrärahasta on varattu 5 000 000 euroa valtioneuvoston yhteiseen hallitusohjelman ja hallituksen tekemien linjausten toimeenpanoon.

Valtion vuoden 2025 talousarviossa momentin 23.01.01 (Valtioneuvoston kanslian toimintamenot) määrärahasta on varattu 5 000 000 euroa valtioneuvoston yhteiseen hallitusohjelman ja hallituksen tekemien linjausten toimeenpanoon. Valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet -määrärahaa lisättiin 2 000 000 eurolla vuoden 2025 II lisätalousarviossa ja 3 000 000 eurolla vuoden 2025 III lisätalousarviossa. Valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet -määrärahan vuoden 2025 talousarviorahoitus on ollut yhteensä 10 000 000 euroa.

Valtioneuvoston yleisistunnon päätöksellä 9.1.2025 alkuperäisen vuoden 2025 talousarvion 5 000 000 euron määrärahasta on osoitettu ministeriöiden vuonna 2025 käynnistyviin hankkeisiin 1 417 000 euroa. Valtioneuvoston yleisistunnon päätöksen mukaisesti vuoden 2025 määrärahasta on myönnetty 1 499 000 euroa erillisellä päätöksellä jo käynnissä olleille hankkeille aiemmin tehtyjen vuoden 2025 määrärahan ehdollisten myöntöjen perusteella. Päätöksen 9.1.2025 mukaan vuoden 2025 talousarvion määrärahasta kohdennetaan myöhemmin hankkeisiin 2 084 000 euroa. Teknisesti tämä osuus on päätöksen mukaisesti myönnetty valtioneuvoston kanslian kirjanpitoyksikölle. Valtioneuvoston kanslian täydentävillä päätöksillä vuoden 2025 määrärahasta on osoitettu ministeriöiden hankkeille rahoitusta 1 488 000 euroa vuodelle 2025.

Vuoden 2026 varsinaisen hakukierroksen yhteydessä vuoden 2025 määrärahaa on ollut vielä käytettävissä 5 596 000 euroa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vnk@gov.fi

Asian valmistelu

Päätösehdotus on valmisteltu valtioneuvoston kansliassa. Päätösehdotusta on käsitelty talouspoliittisen ministerivaliokunnan erityisavustajaryhmässä.

Määrärahojen haku

Valtioneuvoston kanslia on 10.10.2025 päivättyllä hakuohjeella (VN/28312/2025-VNK-2) asettanut ministeriöiden haettavaksi vuosien 2025 ja 2026 määrärahaa momentilta 23.01.01 (Valtioneuvoston kanslian toimintamenot) valtioneuvoston yhteiseen hallitusohjelman ja hallituksen tekemien linjausten toimeenpanoon yhteensä 4 000 000 euroa. Kyseessä on 3-vuotinen siirtomääräraha.

Hakuohjeistuksen mukaan rahoitettavien hankkeiden kesto voi olla enintään kolme vuotta. Mikäli hankkeen kesto on yhtä vuotta pidempi, myöntöpäätöksessä sitoudutaan ehdollisena myös jatkovuosille myönnettävään rahoitukseen edellyttäen, että eduskunta tulevien varainhoitovuosien talousarviossa myöntää määrärahan. Määräraha jatkovuosille myönnetään tällöin ilman uutta hakemusta.

Määrärahan myöntöperusteet ja hakemusten arviointikriteerit

Määrärahaa voidaan myöntää hallitusohjelman ja hallituksen tekemien linjausten toimeenpanon kannalta keskeisiin määräaikaisiin hankkeisiin. Hankkeet voivat olla yksittäisen ministeriön toimialalle kuuluvia, poikkihallinnollisia tai valtioneuvoston yhteisten palveluiden kehittämiseen tähtäviä. Määrärahaa voidaan myöntää myös hankkeen osakokonaisuuteen. Myönnettyä määrärahaa voidaan käyttää sekä henkilöstömenoihin että hankkeen muihin kulutusmenoihin.

Määrärahan myöntämiseksi hankkeen tulee täyttää seuraavat ehdot:

- hanke liittyy hallitusohjelman toimeenpanoon tai hallituksen tekemiin linjauksiin
- kyseessä on valtioneuvoston toiminta tai tehtävät ja/tai niiden kehittäminen
- ministeriö tarvitsee tehtävään lisävoimavaroja
- kyseessä on määräaikainen hanke.

Hakuohjeessa on todettu, että hankkeita arvioidaan myös seuraavilla kriteereillä:

- hankkeen merkitys hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteuttamisen kannalta
- hankkeen yhteiskunnallinen merkittävyys ja vaikuttavuus
- hankkeen poikkihallinnollisuus
- hankkeen laajuus (keskimääräistä suurempi työmäärä)
- hankkeen kiireellisyys
- hankkeen sisältyminen hallituksen lainsäädäntöohjelmaan ja -suunnitelmaan.

Hakuohjeen mukaan hakukierroksen yhtenä painopistealueena ovat hallitusohjelman toteuttamisen kannalta keskeiset ja kiireelliset lainsäädäntöhankkeet, joiden käynnistyminen tai edistyminen on viivästynyt tai viivästymässä puutteellisten valmisteluresurssien tai muiden erityisten syiden vuoksi.

Rahoitettaville hankkeille ei määritellä euromääräistä ala- tai ylärajaa. Rahoitettavan hankkeen tulee kuitenkin olla merkittävä ja keskeinen, eikä määrärahasta ole tarkoitus rahoittaa kustannuksiltaan aivan pieniä hankkeita (esim. alle 60 000 €). Kokonaisuutena määrärahasta ei kuitenkaan voida rahoittaa laajoja hankkeita kokonaisuudessaan.

Saapuneet hakemukset

Hakuaika päättyi 6.11.2025. Hakemuksia saapui yhteensä 34 kappaletta. Jäljempänä on kuvattu tarkemmin erikseen kutakin hakemusta ja hanketta. Kaksi hakemusta peruutettiin hakuajan päättymisen jälkeen, eikä näitä hakemuksia käsitellä tässä muistiossa jäljempänä. Lisäksi yhtä hakemusta ei täydennetty pyydettyssä määräajassa, joten hakemusta ei voitu käsitellä, eikä hakemusta näin ollen käsitellä tässä muistiossa jäljempänä.

Päätösehdotus vuoden 2026 määrärahan myöntämiseksi uusien hakemusten perusteella

Määrärahojen myöntäminen tehtäisiin kokonaisuarkinn perusteella. Määrärahaa hankkeelle voitaisiin myöntää myös haettua määrää vähemmän. Myönnettävät määrärahat pyörästettäisiin lähimpään täyteen 1 000 euroon.

Ehdotuksen mukaan valtioneuvosto myöntäisi vuoden 2026 talousarvion tilijaottelun momentin 23.01.01 alajaotteluun 23.01.01.2 (VN yhteinen toiminta ja hankkeet) yhteensä 1 240 000 euroa ministeriöiden (kirjanpitoyksiköt) käyttöön (*kirjausoikeus*) jäljempänä seuraavan taulukon mukaisesti.

Vuoden 2026 määrärahan hakuohjeistuksessa on todettu, että varainhoitovuoden 2026 määrarahasta jätettäisiin osa kohdennettavaksi myöhemmin varainhoitovuoden aikana. Kun päätösehdotuksen mukaisesti vuoden 2026 määrarahasta jätettäisiin laskennallisena varauksena 1 773 000 euroa vuoden 2027 ehdollisten myöntöjen vahvistamiseen, jäisi vuoden 2026 määrarahasta myöhemmin kohdennettavaksi hankkeisiin 1 987 000 euroa. Tämä kohdentamaton osuus voitaisiin myöhemmin kohdentaa uusiin hankkeisiin tai hankkeiden jatkorahoitukseen (käyttöaika 2026–2028). Toimintamallin mukaisesti vuosittain järjestetään määrärahatilanteen mukaan 1–2 täydentävää hakukierrosta. Määrärahan kohdentamispäätökset tehtäisiin valtioneuvoston kanslian päätöksellä, ellei niitä ole perusteltua käsitellä valtioneuvoston yleisistunnossa.

Varainhoitovuodelle 2027 määräraha myönnettäisiin taulukon mukaisesti ehdollisena. Myöntöpäätös ehdollisena myönnettyltä osin tehtäisiin myöhemmin eikä se edellyttäisi ministeriöltä uutta hakemusta. Varainhoitovuodelle 2028 ei tällä hakukierroksella myönnettäisi ehdollista rahoitusta.

TAULUKKO. Myönnettävät määrärahat 2026 (ehdolliset 2027):

MYÖNNETTÄVÄT MÄÄRÄRAHAT		Myönnetty määräraha	Ehdollinen myöntö	Hanke-rahoitus yhteensä, €
kpy-tunnus ¹	ministeriö	2026 €	2027 €	€
130	Ulkoministeriö	0	0	0
O 15	ICE Pact -jäänmurtajayhteistyö 2	0	0	0
150	Oikeusministeriö	183 000	70 000	253 000
P 1	Oikeudellisen tuen antaminen ministeriöille digitalisaation ja automaation hyödyntämisen edistämiseksi valtionhallinnossa talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjausten toteuttamiseksi.	0	0	0
P 2	Turvallisuusselvityslain ajantasaistaminen	95 000	48 000	143 000
P 3	Hallintoprosessien sujuvoittaminen	88 000	22 000	110 000
P 4	Oikeustila ja oikeudenhoidon tila Suomessa - yleisö- ja käyttäjäkyselyt	0	0	0
O 11	Omien tietojen hallinnan edistämisen työryhmä	0	0	0
200	Sisäministeriö	58 000	88 000	146 000
P 5	Pelastustoimen yksikkökustannusten hinta ja määräytymisen perusteet	58 000	88 000	146 000
250	Puolustusministeriö	0	0	0
P 6	Sotilaallista maanpuolustusta tukevan teollisuustuotannon viivytyksettömän ylös ajamisen edellyttämät valmistelut lupa- ja valvontaviranomaisen (Tukes) vastuualueella	0	0	0
P 7	Kansalaisjärjestöjen yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaiset tehtävät ja niiden merkitys yhteiskunnan kriisinkestävyydelle	0	0	0
O 15	ICE Pact -jäänmurtajayhteistyö 2	0	0	0
300	Valtiovarainministeriö	130 000	0	130 000
P 8	Valtionhallinnon virastoseelvitys	130 000	0	130 000
P 9	Säädösasioiden hanketoimisto digitalisaation ja tekoälyn käytön vauhdittamiseksi	0	0	0
P 10	Modernin tietojohdantamisen ratkaisut strategiseen ohjaukseen, tulosohtaukseen, laatutyöhön ja toiminnallisen tehokkuuden arviointiin	0	0	0
P 11	Omien tietojen hallinnan edistämisen työryhmä	0	0	0
600	Opetus- ja kulttuuriministeriö	0	0	0
O 12	Tekoälyllä ja teknologialla tulevaisuuskestävä Suomi	0	0	0
O 15	ICE Pact -jäänmurtajayhteistyö 2	0	0	0
O 28	Rakennusperintötiedon liikkuvuuden esteiden purkaminen	0	0	0

MYÖNNETTÄVÄT MÄÄRÄRAHAT		Myönnetty määräraha	Ehdollinen myöntö	Hankerahoitus yhteensä, €
kpy-tunnus ¹	ministeriö	2026 €	2027 €	€
450	Liikenne- ja viestäministeriö	132 000	110 000	242 000
P 12	Tekoälyllä ja teknologialla tulevaisuuskestävä Suomi	0	0	0
P 13	Länsirata ja digirata	52 000	70 000	122 000
O 15	ICE Pact -jäänmurtajayhteistyö 2	0	0	0
O 30	Ilmastotoimien sosiaalisen suunnitelman (SCP) kansallisen toimeenpanon valmistelu ja sen edellyttämä lainvalmistelu	80 000	40 000	120 000
540	Työ- ja elinkeinoministeriö	34 000	147 000	181 000
O 12	Tekoälyllä ja teknologialla tulevaisuuskestävä Suomi	0	0	0
P 14	Hankintalain uudistaminen ja täytäntöönpano sekä vaikuttaminen hankintadirektiivien uudistamiseen	0	0	0
P 15	ICE Pact -jäänmurtajayhteistyö 2	34 000	147 000	181 000
550	Sosiaali- ja terveysministeriö	482 000	194 000	676 000
P 16	Nato-jäsenyyden toimeenpano sosiaali- ja terveysministeriössä	0	0	0
P 17	Sosiaali- ja terveyspalvelujen riittävyyden ja vaikuttavuuden arvioinnin tuki hyvinvointialueiden poikkeusmenettelyssä ja ohjauksessa	219 000	73 000	292 000
P 18	Valmiuden ja varautumisen kehittäminen sosiaaliturvan sektorilla	73 000	36 000	109 000
P 19	HE Tutkimuslainsäädännön selkiyttäminen	66 000	44 000	110 000
P 20	Eurooppalaista vammaiskorttia ja vammaisen henkilön pysäköintilupaa koskevien direktiivien kansallinen toimeenpano	0	0	0
P 21	Yhtenäiset hoidon perusteet - terveyspalveluiden yhdenvertaisuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen	124 000	41 000	165 000
P 22	Kuntoutuksen uudistaminen	0	0	0
P 23	Lapsi-indikaattorisivuston rakentaminen	0	0	0
P 24	Lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä tukeva ruokaympäristö	0	0	0
700	Ympäristöministeriö	221 000	195 000	416 000
P 25	Alueidenkäyttölain toimeenpano (alueiden käyttölain soveltamisen oppaat)	40 000	80 000	120 000
P 26	Rakentamisen kaivuunmassoja ja pilaantuneita alueita koskeva ympäristönsuojelulain uudistus ja sen toimeenpanon tukeminen	0	0	0
P 27	Luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen	101 000	75 000	176 000
P 28	Rakennusperintötiedon liikkuvuuden esteiden purkaminen	0	0	0
P 29	Merialuesuunnitelman kumulatiivisten vaikutusten arviointi Suomen merialueilla (Merikuva)	0	0	0
P 30	Ilmastotoimien sosiaalisen suunnitelman (SCP) kansallisen toimeenpanon valmistelu ja sen edellyttämä lainvalmistelu	80 000	40 000	120 000
P 31	Kiinteistöverotuksen tietovirtojen rationalisointi ja sen edellyttämät säädösmuutokset (lyh. kiinteistöverotuksen tietovirrat)	0	0	0
	HANKERAHOITUS YHTEENSÄ	1 240 000	804 000	2 044 000

Vuoden 2025 jäljellä olevan määrärahan kohdentaminen

Vuoden 2026 varsinaisen hakukierroksen yhteydessä vuoden 2025 määrärahaa on ollut käyttämättä 5 596 000 euroa. Valtioneuvoston kanslia on 10.10.2025 päivätyllä hakuohjeistuksella asettanut ministeriöiden haettavaksi näin ollen myös vuoden 2025 määrärahaa. Jatkovalmistelussa on kuitenkin tarkentunut, että vuoden 2025 jäljellä oleva määräraha olisi tarkoituksenmukaista kohdentaa jo käynnissä oleville hankkeille aiemmin tehtyjen vuoden 2026 määrärahan ehdollisten myöntöjen perusteella. Tältä osin näille jo käynnissä oleville hankkeille kohdennettaisiin vuoden 2025 määrärahaa, jolloin vuoden 2026 määrärahaa voitaisiin myöntää vastaavasti enemmän uusille hankkeille. Vuoden 2026 ehdollisten myöntöjen vahvistamisesta päätetään erikseen valtioneuvoston kanslian päätöksellä.

Toimivalta

Asia on tarkoitus käsitellä raha-asiainvaliokunnassa ja valtioneuvoston yleisistunnossa.

Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 4 §:n 3 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee taloudelliset asiat, jotka koskevat yhteiskuntapoliittisesti merkittävien määrärahojen jakoa tai jakoa koskevat periaatteita samoin kuin määrärahojen jakoa alueellisesti, jolleivät jakoperusteet ole säädöksissä tai määräyksissä taikka valtion talousarvion perusteluissa eikä kyse ole virastojen ja laitosten toimintamenoihin tarkoitetuista määrärahoista.

Valtioneuvoston määräyksen asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa (4.9.2025) 2.2.11. kohdan mukaan raha-asiainvaliokunnassa käsitellään määrärahan jakopäätökset sekä talousarvioon sisältyvän tai lakisääteisen avustus-, laina-, takaus-, takuu-, korkotuki- tai muun vastaavan valtuuden jakopäätökset, jos jakopäätöksen tekee valtioneuvoston yleisistunto tai jos kysymys on vähintään 10 000 000 euron suuruudesta määrärahasta tai valtuudesta.

KUVAUKSET HANKKEISTA JA HANKEKOHTAISET PERUSTELUT

Oikeusministeriö

1. Oikeudellisen tuen antaminen ministeriöille digitalisaation ja automaation hyödyntämisen edistämiseksi valtionhallinnossa talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjausten toteuttamiseksi

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tavoitteena on antaa oikeusministeriöstä erityisesti valtiosääntö- ja julkisoikeudellista tukea ministeriöille erilaisten tuottavuutta edistävien taikka digitalisaatiota hyödyntävien lainvalmisteluhankkeiden yhteydessä. Oikeudellinen tuki -resurssi muille ministeriöille edistäisi hallituksen digitalisaatio- ja muun automaation edistämisen tavoitteita. Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi kesäkuussa 2025 lisätuottavuus- ja säästötavoitteista. Digitalisaation ja automaation edistämistä tavoittelevissa lainsäädäntömuutoksissa nousee säännönmukaisesti esiin kysymyksiä hallinnon yleissääntelyyn liittyen ja ministeriöt tarvitsevat oikeusministeriön oikeudellista tukea vaikeimmissa kysymyksissä. Lisäresurssilla mahdollistettaisiin tuen saatavuutta.

Hanke linkittyy valtiovarainministeriön hakemukseen säädösasioiden hanketoimistosta digitalisaation ja tekoälyn käytön vauhdittamiseksi.

Rahoitusta haetaan kahden henkilön palkkamenoihin kahdelle vuodelle. Lisäresurssit ovat välttämättömiä, jotta tukea voidaan taata ministeriöille digitalisaation ja automatisaation edistämisen säädösvalmisteluhankkeisiin vielä tämän hallituskauden ajan sekä vuoden 2027 loppuun saakka. Oikeusministeriön nykyiset resurssit on jo sidottuja muihin hallitusohjelmahankkeisiin.

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 384 000 € (2026: 192 000 €, 2027: 192 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke liittyy hallituksen tekemiin linjauksiin ja valtioneuvoston tehtäviin. Hankkeistaminen ja lisäresurssitarpeen kohdentuminen jää kuitenkin hakemuksen perusteella jokseenkin epäselväksi. Hakemuksen perusteella vaikuttaa siltä, että kyseessä on yleisen lisäresurssin hakeminen. Hankkeella on liityntä valtiovarainministeriön hankkeeseen, joten näiden hankkeiden resurssitarvetta on arvioitu kokonaisuutena määrärahan myöntämisessä. Vastaavaa hanketta koskeva hakemus on aikaisemmin hylätty (VN-26631/2024-VNK-76).

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

2. Turvallisuusselvityslain ajantasaistaminen

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Nykyinen turvallisuusselvityslaki on ollut voimassa yli 10 vuotta, minä aikana turvallisuustilanne on monin tavoin muuttunut ja lain päivittämistarve on useilla eri viranomaistahoilla todettu ilmeiseksi. Hankkeen tavoitteena on ensi vaiheessa tuottaa turvallisuusselvityslain ajantasaistamistarpeista arviomuistio, mikä yhdessä siitä saatavan lausuntopalautteen kanssa toimisi tulevan lainvalmisteluhankkeen pohjana.

Hallitus on linjannut sisäisen turvallisuuden selonteossa (2025), että turvallisuusselvityslakia uudistetaan. Lisäresurssit ovat välttämättömiä, jotta sisäisen turvallisuuden selonteossa linjattu uudistus voidaan käynnistää tällä hallituskaudella. Määrärahaa haetaan yhden henkilön palkkamenoihin kahdelle vuodelle.

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 190 000 € (2026: 95 000 €, 2027: 95 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallituksen linjauksia ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Lisäksi hanke on jokseenkin kiireellinen. Hankkeen voidaan katsoa jossain määrin edellyttävän hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 95 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 48 000 euroa vuodelle 2027.

3. Hallintoprosessien sujuvoittaminen

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Pitkät käsittelyajat ovat kuten yleisesti tunnettua keskeinen oikeusturvaongelma Suomessa. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa erityisesti lainsäädännöllä toteutettavissa olevia keinoja, joilla hallintoprosesseja voidaan sujuvoittaa ja käsittelyaikoja lyhentää.

Hallitusohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on sujuvoittaa valitusprosesseja. Lisäksi hallituksen talouspoliittinen valiokunta on kehysriihessä linjannut, että aiheettomia valituksia pyritään karsimaan ja hallinto-oikeudelle tai korkeimmalle hallinto-oikeudelle tehtyjen aiheettomien valitusten maksuja nostetaan.

Oikeusministeriön nykyiset hallintoprosessia koskevaan lainvalmisteluun osoitetut resurssit ovat lainsäädännön alan laajuuteen ja merkitykseen nähden erittäin niukat. Määrärahaa haetaan yhden henkilön palkkamenoihin hallituskauden loppuun.

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.3.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 110 000 € (2026: 88 000 €, 2027: 22 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman kirjauksia ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on yhteiskunnallisesti merkittävä sekä jokseenkin kiireellinen. Lisäksi kyseessä on hakukierroksen painopistealueen mukainen säädöshanke.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 88 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 22 000 euroa vuodelle 2027.

4. Oikeustila ja oikeudenhoidon tila Suomessa -yleisö ja käyttäjäkyselyt

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Osana oikeudenhoidon tilaa koskevaa valtioneuvoston selontekoa on tarkoitus toteuttaa määräaikaisena hankkeena yleisölle, asiantuntijoille sekä tuomioistuinten palvelujen käyttäjille (asianosaiset, rikoksen uhrat, avustajat, syyttäjät, media, muu yleisö) kyselyt mm. oikeudenhoidon tilasta, oikeuksien saavuttamisesta ja toteutumisesta sekä oikeudenmukaisesta kohtelusta oikeudenkäynnistä. Hankkeen tarkoituksena on usealla kyselymenetelmällä ja niiden keskinäisellä vertailulla ja arvioinnilla tuottaa tietoon perustuvaa analyysia oikeudenhoidon tilasta yleisön näkökulmasta.

Hankkeessa on tarkoitus toteuttaa kyselyt 1) tuomioistuinten laadusta, riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta sekä oikeudenmukaisen kohtelun tunteesta tuomioistuimissa asioiville, 2) oikeudenhoidon asiantuntijoille oikeudenhoidon toimivuudesta ja oikeuden saatavuudesta ja 3) yleisesti kansalaisille oikeudenhoidosta ja turvallisuustilanteesta. Hankkeen tavoitteena on tuottaa hallituksen selvitykseen merkityksellistä tietoa oikeudenhoidon tilasta eduskunnalle ja laajemmin yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä tulevien vaalikausien linjauksia varten.

Määrärahaa haetaan yhden henkilön palkkamenoihin (suunnittelija 55 000 €) sekä ostopalveluihin (5 000 €) ja hankkeen muihin kuluihin (1 000 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.8.2026

Haettu rahoitus: Yhteensä 61 000 € (2026: 61 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita, mutta liityntä on välillinen. Hankkeessa ei ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyyttä hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden tai muiden hallituksen linjausten toteuttamisen kannalta.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

Sisäministeriö

5. Pelastustoimen yksikkökustannusten hinta ja määräytymisen perusteet

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hyvinvointialueuudistus ja valtion ohjauksen vahvistuminen ovat nostaneet esiin tarpeen pelastustoimen yksikkökustannusten hinnan määrittelylle. Esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen yksikkökustannuksia aletaan asteittain julkaisemaan jo vuodesta 2025. Yksikkökustannuksella tarkoitetaan yhden suorituksen laskennallisia kustannuksia.

Hanke tukee pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjauksia hyvinvointialueiden palveluiden rahoituksellisen kestävyuden varmistamisesta, tulipalojen puolittamisesta sekä hyvinvointialueiden rahoitusmallin tutkimukseen perustuvasta kehittämisestä. Hanke tukee myös hyvinvointialueiden valtakunnallisia strategisia tavoitteita palveluiden yhdenvertaisesta, laadukkaasta ja kustannusvaikuttavasta järjestämisestä.

Hankkeeseen on tarkoitus palkata kaksi työntekijää: projektipäällikkö koko hankkeen ajaksi sekä hanketyöntekijä 1,5 vuodeksi.

Hankehakemuksesta pyydettiin lisäselvitystä, koska hankehakemuksesta puuttui menoerittelyliite. Hankkeen menoerittely toimitettiin vastauksena lisäselvitykseen.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin (2 htv/vuosi) yhteensä 300 686 euroa sekä hankkeen muihin kuluihin 39 314 euroa.

Hankkeen kesto: 1.5.2026–30.4.2028

Haettu rahoitus: Yhteensä 340 000 € (2026: 71 165 €, 2027: 194 058 €, 2028: 74 777 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Lisäksi hanke on yhteiskunnallisesti merkittävä. Hankkeen voidaan katsoa edellyttävän jossain määrin hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 58 000 euroa vuodelle 2026 ja ehdollisena 88 000 euroa vuodelle 2027.

Puolustusministeriö

6. Sotilaallista maanpuolustusta tukevan teollisuustuotannon viivytyksettömän ylös ajamisen edellyttämät valmistelut lupa- ja valvontaviranomaisen (Tukes) vastuualueella

Osatoteuttaja: työ- ja elinkeinoministeriö (ei rahoitusta)

Kuvaus hankkeesta (hakemus ja lisäselvitys): Hankkeessa selvitetään ja kuvataan sotataloussopimukseen liittyvä valmistautuminen ja skaalautumisen muutokset teollisuuden tuotannossa. Sotataloussopimuksia toimeenpantaessa pitää pystyä toimimaan viivytyksettä, ja tähän tulee valmistautua kattavasti ja valmiuslain edellyttämällä ehdoilla. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa tarpeet ja toteuttaa viranomaistoiminnasta riippuvaiset toimet mahdollisimman pitkälle jo normaalioloissa, sotilaallista maanpuolustusta tukevan teollisuustuotannon ylös ajamisen viivytyksettömäksi toteuttamiseksi tarpeen niin vaatiessa. Hankkeen tavoitteena on arvioida lainsäädännön edellyttämät turvallisuusjärjestelyt liittyen sotilaallista maanpuolustusta tukevaan teollisuustuotannon viivytyksettömään ylös ajamisen valmisteluihin lupa- ja valvontaviranomaisen vastuualueella.

Hankehakemukseen pyydettiin lisäselvitystä siitä, onko, ja miltä osin, hankkeessa kyse valtioneuvoston toiminnasta ja tehtävistä ja/tai niiden kehittämisestä. Vastauksena lisäselvityspyyntöön puolustusministeriö tarkensi perusteluita siitä, että kyseessä on valtioneuvoston toiminta ja tehtävät.

Rahoitusta haetaan hankkeeseen palkattavan johtavan asiantuntija ja ylitarkastajan palkkamenoihin yhteensä 585 000 euroa.

Hankkeen kesto: 1.5.2026–31.12.2029

Haettu rahoitus: Yhteensä 585 000 € (2026: 195 000 €, 2027: 195 000 €, 2028: 195 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman kirjauksia, mutta liityntä on jossain määrin välillinen. Hanke liittyy valtioneuvoston toimintaan ja tehtäviin, mutta hankkeen toteuttamisen kannalta

keskeisessä roolissa on myös alainen hallinto, eikä tämän tyyppistä hanketta ole perusteltua rahoittaa VN Toimiva -määrärahasta.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

7. Kansalaisjärjestöjen yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaiset tehtävät ja niiden merkitys yhteiskunnan kriisikestävyydelle

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tavoitteena on selvittää järjestöjen merkitys kriisikestävyyden vahvistajana sekä mallintaa järjestötyön taloudellinen arvo. Hankkeessa järjestöjen tehtäviä peilataan Yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaisiin strategisiin tehtäviin arvioiden järjestöjen tuottama valmius ja vaste. Hankkeessa pyritään arvioimaan järjestötoiminnan merkitys myös alueellisen kriisinsietokyvyn näkökulmasta. Hankkeen avulla on mahdollista laatia esimerkiksi hyvinvointialuekohtaisia rasite- ja tarvelaskelmia, joissa järjestöjen tuottamaa hyötyä verrataan hyvinvointialueiden todellisiin resursseihin. Hankkeessa yksilöidään miltä viranomaistaholta toimeksiannot järjestöjen toteuttamiin tehtäviin tulevat. Lisäksi on tärkeitä selvittää, mitkä palvelut ovat järjestöjen omia, viranomaisen toimeksiannosta riippumattomia tuotteita, jotka tuottavat kuitenkin strategisen tehtävän tarkoittamia sote-palveluita. Hankkeen avulla voidaan arvioida järjestöjen merkitys normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa strategisten tehtävien tukemisessa.

Rahoitusta haetaan hankkeen ostopalveluihin (asiantuntijapalvelut 120 000 €) sekä hankkeen muihin kuluihin (valmiusharjoitus ja pilottikokeilu 50 000 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 170 000 € (2026: 70 000 €, 2027: 100 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita, mutta liityntä on jossain määrin välillinen. Hankkeessa ei ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyttä hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden tai muiden hallituksen linjausten toteuttamisen kannalta. Lisäksi hankkeistaminen ja lisäresurssitarpeen kohdistuminen jää hakemuksen perusteella jokseenkin epäselväksi.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

Valtiovarainministeriö

8. Valtionhallinnon virastonselvitys

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hallitus on 2.9.2025 vuoden 2026 talousarvion käsittelyn yhteydessä päättänyt käynnistää virastonselvityksen, jonka tavoitteena on säästää valtionhallinnon toimintamenoja 25 miljoonaa euroa vuodesta 2027 alkaen. Valmistelun perusteella hallitus päättää tarvittavista rakenteellisista muutoksista kevään 2026 kehysriihessä.

Hankkeessa on tarkoitus 1) kartoittaa valtionhallinnon ylimmän johdon ja muiden valtionhallinnon keskeisten sidosryhmien näkemykset virastorakenteesta, 2) määritellä tarkempi arviointikriteeristö, jonka perusteella virastonselvitys laaditaan ja 3) laatia selvityksen pohjalta ehdotus rakenteellisista muutoksista kevään 2026 kehysriiheen mennessä, jotta hallituksella on edellytykset päättää tarvittavista rakenteellisista muutoksista kehysriihen yhteydessä. Selvityksen kohteena ovat kaikkien ministeriöiden hallinnonalan virastot, laitokset, palvelukeskukset ja muut valtionhallintoon kuuluvat julkisoikeudelliset toimijat, ja siihen voi sisältyä myös erityistehtävayhtiöt. Selvitystyöhön voi sisältyä kaikkia tai osaa virastoja yhdistävien vastuiden ja prosessien tarkastelu ja näihin perustuvat ehdotukset tällaisten tehtävien keskittämisestä. Selvitystyön laajempaan virastorakenteeseen liittyvänä tavoitteena on vuoden 2026 aikana tunnistaa sellaisia toimenpiteitä, joilla voidaan vaikuttaa valtionhallinnon osalta julkisyhteisöjen alijäämään valtionhallinnon toimintamenoalouden näkökulmasta. Tämän laajemman tavoitteen osalta virastonselvitystä tehdään osana valtiovarainministeriön valmistelemaa laajempaa, seuraavan vaalikauden päätöksentekoa palvelevaa virkapuheenvuoroa ja julkisen talouden meno- ja rakennekartoitusta ja selvityksen tulokset valmistuvat alkusyksyyn 2026 mennessä.

Rahoitusta haetaan hankkeen määräaikaisen koordinaattorin palkkamenoihin (80 000 euroa) sekä hankkeessa tuotettaviin selvityksiin (380 000 euroa). Ministeriö on perustanut sen henkilöstöstä koostuvan virkamiestyöryhmän laatimaan selvitystä.

Hankkeen kesto: 7.10.2025–31.12.2026

Haettu rahoitus: Yhteensä 460 000 € (2026: 460 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallituksen linjauksia ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on poikkihallinnollinen sekä kiireellinen. Hankkeen toteuttamisen voidaan katsoa edellyttävän jossain määrin hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 130 000 euroa vuodelle 2026.

9. Säädösasioiden hanketoimisto digitalisaation ja tekoälyn käytön vauhdittamiseksi

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 24.6.2025 valtion toimintameno säästöjen toimeenpanosta. Ministerivaliokunnan linjauksen mukaan digitalisaation ja tekoälyn käytön vauhdittamiseksi sekä näiden laajan käytön edistämiseksi julkisessa hallinnossa pysyvien säästöjen aikaansaamiseksi voidaan toteuttaa hankekokonaisuuksia, joiden rahoituksesta ja koordinaatiosta linjataan myöhemmässä vaiheessa. Linjauksen mukaan ministeriöt voivat käyttää VN Toimiva -rahoitusta vuosina 2025–2027 pysyviin säästöihin tähtäävien säädösmuutosten toteuttamiseen erikseen linjattavalla tavalla.

Hankkeessa muodostetaan valtiovarainministeriön johdolla tiivis hanketoimisto, jossa voidaan arvioida hankekokonaisuuksien esiin nostetut säädöstarpeet, tukea toimijoita etenemisessä ilman lainsäädännön muutoksia ja tarvittaessa käynnistää priorisoitujen säädöstoimenpiteiden valmistelu yhteistyössä sektoriministeriöiden kanssa. Hankkeen sisältö on riippuvainen talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjausten edistämisestä ja tulisi siten tarkentumaan suunnittelun edetessä.

Palkattavat henkilöt muodostaisivat tiiviin poikkihallinnollisen tiimin säädöstarpeiden arviointia ja edistämistä varten. VM:n ja OM:n nykyinen henkilöstö, jolla on valmius digitalisaatiota ja tekoälyä koskevien kysymysten valmisteluun, on kiinnitetty jo hallitusohjelmaa toteuttaviin tai muihin päätettyihin valmisteluhankkeisiin. Määrärahaa haetaan hankkeen palkkamenoihin (2htv/vuosi).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 360 000 € (2026: 180 000 €, 2027: 180 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke liittyy hallituksen tekemiin linjauksiin ja valtioneuvoston tehtäviin. Hankkeistaminen ja lisäresurssitarpeen kohdentuminen jää kuitenkin hakemuksen perusteella jokseenkin epäselväksi. Hakemuksen perusteella vaikuttaa siltä, että kyseessä on yleisen lisäresurssin hakeminen. Hankkeella on liityntä oikeusministeriön hankkeeseen, joten näiden hankkeiden resurssitarvetta on arvioitu kokonaisuutena määrärahan myöntämisessä. Vastaavaa hanketta koskeva hakemus on aikaisemmin hylätty (VN-26631/2024-VNK-76).

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrarahasta.

10. Modernin tietojohdamisen ratkaisut strategiseen ohjaukseen, tulosohtaukseen, laatutyöhön ja toiminnallisen tehokkuuden arviointiin

Kuvaus hankkeesta (hakemus):

Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan käytännöllisiä valtioneuvostotason digiratkaisuja seuraaviin ajankohtaisiin uudistamistarpeisiin:

1. Tulosohtauksen digitalisaatio: täydennetään vuonna 2024 käyttöön otetun tulosohtaussovelluksen ja siihen liittyvän raportointiportaalin toiminnallisuutta.
2. Laatutyö: tunnistetaan eri hallinnonalojen tarpeita riskienhallinnan työkalujen ja menettelyjen kehittämiseksi, ja luodaan näitä tarpeita mahdollisimman kattava yhteinen digiratkaisua menettelysuositukseen.
3. Strategisten ohjausjärjestelmien uudistaminen: selvitetään OKR-tavoitejohtamismallin soveltuvuutta valtioneuvostotason strategiseen ohjaukseen ja luodaan yhteinen valtioneuvoston digiratkaisu OKR-mallin hallinnointiin ja jalkautukseen.

4. Toiminnallisen tehokkuuden arviointi: kartoitetaan eri hallinnonalojen tarpeita toiminnallisen tehokkuuden arvioimiseksi ja luodaan tähän yhteinen digiratkaisu menettelysuosituksineen.

Mainituilla digiratkaisuilla on määrä sujuvoittaa ao. prosesseja, automatisoida niiden manuaalisia työvaiheita sekä tehdä työskentelystä ja tuotoksista yhtenäisempiä, läpinäkyvämpiä ja ymmärrettävämpiä. Ratkaisut helpottavat kokonaiskuvan muodostamista, kun tietovaranto on yhdessä paikassa ja erilaisia tilannekuvia visualisointineen voidaan muodostaa virastotasolta hallinnonalatasolle ja edelleen valtioneuvostotasolle. Ratkaisuihin voidaan soveltuvin osin integroida tekoälyteknologiaa ja -agentteja, jotka voidaan määrittää toimimaan tietyissä tilanteissa itsenäisesti järjestelmien dataa hyödyntäen.

Rahoitusta haetaan 467 000 euroa hankkeen palkkamenoihin (kaksi erityisasiantuntijaa vuosille 2026 ja 2027 sekä hankejohtajan palkkamenot vuodelle 2027) sekä hankkeen muihin kuluihin 90 000 euroa (lisenssimaksut). Vuodeksi 2026 ministeriö on varautunut täydentämään rahoitusta omarahoituksella hankejohtajan ja johtavan asiantuntijan resursoinnilla (yhteensä 1 htv).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 557 000 € (2026: 205 000 €, 2027: 352 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita, mutta liityntä on välillinen. Hankkeessa ei ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyyttä hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden tai muiden hallituksen linjausten toteuttamisen kannalta.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

11. Omien tietojen hallinnan edistämisen työryhmä

Osatoteuttaja: Oikeusministeriö

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tarkoituksena on perustaa valtiovarainministeriön johdolla poikkihallinnollinen Omien tietojen hallinnan työryhmä. Työryhmän tehtävänä olisi tuottaa ehdotus siitä, miten ja miltä osin Omien tietojen hallintaan liittyviä sääntelykysymyksiä ja toiminnallisia ratkaisuja tulisi hallinnossa ratkaista ja toteuttaa yhtenäisesti tai muutoin.

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa nostetaan esille tarve vahvistaa ihmisten oikeutta ja mahdollisuuksia omien tietojensa hallintaan ja hyödyntämiseen sekä omahoidon edellytyksiä. Omien tietojen hallintaa pyritään eri toimin viemään organisaatiokeskeisestä mallista ihmiskeskeiseksi. Hallinnon tavoitteena on pitkään ollut, että samaa tietoa kysytään vain kerran, sekä varmistaa tietojen sujuva siirtyminen viranomaisten välillä. Hallinnonalojen ja toimijoiden tarpeet ja sääntely-ympäristö eroavat suuresti. Jotta tavoitetaan päästään, tulee viranomaiskäytäntöjä ja mahdollisesti lainsäädäntöä kehittää yhtenäisemmäksi.

Hanketta toteuttamaan tarvitaan sihteeristö, joka koostuisi valtiovarainministeriön, oikeusministeriön ja tarvittavilta osin Digi- ja väestötietoviraston asiantuntijoista. Valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön nykyinen henkilöstö, jolla on valmius suostumusten hallintaan liittyvien kysymysten valmisteluun, on kiinnitetty jo hallitusohjelmaa toteuttaviin tai muihin päätettyihin valmisteluhankkeisiin. Rahoitusta haetaan kahden henkilön palkkamenoihin. Hankkeeseen palkattavista henkilöistä toinen tulisi työskentelemään valtiovarainministeriöön ja toinen oikeusministeriöön.

Hankkeen kesto: 1.2.2026–31.1.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 180 000 € (2026: 165 000 €, 2027: 15 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke liittyy hallitusohjelmaan kirjattuihin tavoitteisiin ja valtioneuvoston tehtäviin, mutta kyseisellä tehtäväkentällä myös alainen hallinto on keskeisessä roolissa. Hankkeen toteuttamisen edellyttämä lisäresurssitarve jää jokseenkin epäselväksi, eikä hankkeessa ole tunnistettavissa keskimääräistä suurempaa työmäärää eikä erityistä kiireellisyyttä. Vastaavaa hanketta koskeva hakemus on aikaisemmin hylätty (VN-26631/2024-VNK-76).

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

Liikenne- ja viestintäministeriö

12. Tekoälyllä ja teknologialla tulevaisuuskestävä Suomi

Osatoteuttajat: opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Nyt haettavassa hankkeessa rakennetaan edellisen hankkeen (Valtioneuvoston tekoälyosaamisen koordinaatio ja datatalouden kasvuohjelma) työn päälle ja muodostetaan poikkihallinnollisesti tulevaisuuskuvia, joilla vahvistetaan Suomen kykyä hyödyntää uusia teknologioita eettisesti ja tuottavasti. Hankkeessa tarkastellaan kahta toisiaan täydentävää näkökulmaa: 1) teknologioiden soveltamista asiakasarvon ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien tuottamiseksi sekä 2) tekoälyn kehityssuuntia, tiedon saatavuutta ja demokratian kestävyyttä. Työpaketit muodostavat kokonaisuuden, jossa tarkastellaan tekoälyä ja teknologiaa sekä yhteiskunnallisena ilmiönä että osaamisen ja tuottavuuden välineenä. Hanke tuottaa kehittämistoimenpiteitä, analyyseja, sekä konkreettisia datatalouden käyttötapauksia ja esimerkkejä soveltamista.

Työpaketin 1 toimenpiteitä: Datatalouden kasvuohjelman toimien edelleen kehittäminen ja laajentaminen; toteutetaan 2–4 teknologioiden soveltamisen toimenpidettä. Verkostotilaisuus yhteiskehittämisen ja osaamisen jakamisen tukemiseksi. Selvitys käytännön teknologiasoveltamisen caseista.

Työpaketin 2 toimenpiteitä: Tulevaisuuskuva ja kolme skenaariota tekoälyn kehitystrendeistä. Tekoälyosaamisen viitekehityksen, sis. tekoälylukutaidon, jalkauttaminen ja soveltavan osaamisen määrittelyn tukeminen.

Rahoituksella on tarkoitus palkata yksi henkilö kuhunkin ministeriöön (LVM, OKM, TEM) vastaamaan määräaikaista hankkeesta ja poikkihallinnollisesta yhteistyöstä. Heidän tehtävänä on tuottaa tarvittavat analyysit, yhteinen tilannekuva ja toimenpidesuosituksat, joita ei voida tuottaa olemassa olevien virkatyöresurssien puitteissa.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin (352 422 €) ja muihin kustannuksiin (5 000 € + 25 000 €?)

Hankkeen kesto: 1.6.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 357 422 € (LVM 2026: 13 332 €, 2027: 80 000 €, OKM 2026: 54 000 €, 2027: 91 000 €, TEM 2026: 9 090 €, 2027: 135 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on poikkihallinnollinen, mutta hankkeistaminen ja lisäresurssitarpeen kohdentuminen jää hankehakemuksen perusteella jokseenkin epäselväksi.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

13. Länsirata ja Digirata-hanke

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeessa on tarkoitus jatkaa hallitusohjelmahankkeiden toimeenpanohankkeita Länsirata-hanke ja Digirata-hanke. Länsirata-hankkeessa neuvottelut kuntien kanssa on saatu päätökseen, sopimus edellyttää vielä teknisiä viimeistelytoimia ja sopimuksen hyväksyntämenettelyjä. Tämän jälkeen hanke tulee edelleen vaatimaan runsaasti työtä niin yhtiön omistajaohjauksen kuin Väyläviraston kanssa tehtävän yhteistyön muodossa. Hanke on alkanut hallituksen kauden alussa, mutta se on osoittautunut alun perin odotettua mutkikkaammaksi ja aikataulu on viivästynyt merkittävästi suunnitellusta. Resursointi on tarpeen neuvottelutuloksen toimeenpanon varmistamiseksi. Digirata-hankkeessa (junien kulunvalvonnan uudistaminen) on avoinna edelleen mm. kaupallisten radioverkkojen hyödyntämisen salliminen, jolla on mahdollisesti jopa satojen miljoonien eurojen vaikutus hankkeen kustannuksiin. Selvitystyö on paitsi kriittinen, myös laaja.

Rahoitusta haetaan hankkeeseen palkattavan suunnittelijan palkkamenoihin (122 000 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2025–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 122 000 € (2026: 52 000 €, 2027: 70 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on jokseenkin kiireellinen ja sen toteuttamisen voidaan katsoa edellyttävän hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 52 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 70 000 euroa vuodelle 2027.

Työ- ja elinkeinoministeriö

14. Hankintalain uudistaminen ja täytäntöönpano sekä vaikuttaminen hankintadirektiivien uudistamiseen (Jatkohakemus)

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hanke koostuu hankintalainsäädännön uudistamisesta sekä hankintadirektiivien uudistamiseen vaikuttamisesta. Hankkeessa ensinnäkin uudistetaan hankintalainsäädäntöä sekä toteutetaan lain voimaantulon jälkeen toimenpiteitä, jotka edistävät hallitusohjelmatavoitteiden toteutumista. Hallitusohjelmaan sisältyvien hankintalakia koskevien tavoitteiden täytäntöönpano edellyttää, että lain voimaantulon jälkeen toteutetaan aktiivisia tukitoimia, kuten koulutuksia ja materiaalia.

Toiseksi hankkeessa on tarkoitus ennakkovaikuttaa hankintadirektiivien ja sektorikohtaisten sääntelyehdotusten sisältöön, tehdä aktiivista sidosryhmäyhteistyötä sekä yhteistyötä samanmielisten maiden kanssa. Direktiiviehdotuksen antamisen jälkeen hanke koostuu osallistumisesta direktiiviä koskeviin neuvotteluihin neuvoston hankintatyöryhmässä, kansallisesta kannanmuodostuksesta, poikkihallinnollisesta yhteistyöstä sekä yhteistyöstä sidosryhmien kanssa.

Hankkeelle on aiemmin myönnetty valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet -määrärahaa, jota on käytettävissä vuoden 2026 alkupuolelle asti.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin (1 htv/vuosi).

Hankkeen kesto: 1.7.2026–30.4.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 77 820 € (2026: 43 260 €, 2027: 34 560 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hankkeistaminen ja lisäresurssitarpeen kohdentuminen jää hakemuksen perusteella kuitenkin jokseenkin epäselväksi. Hankkeessa toteutettavan ennakkovaikuttamistyön osalta haettava lisäresurssi vaikuttaa yleisresurssilta, jota ei VN Toimiva -määrärahan puitteissa ole perusteltua tukea.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrarahasta.

15. ICE Pact -jäänmurtajayhteistyö 2 (Jatkohakemus)

Osatoteuttajat: ulkoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, puolustusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, tasavallan presidentin kanslia

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen päätavoitteet Suomen kannalta on listattu seuraavasti: 1. Tavoitellaan USA:n tai Kanadan seuraavien jäänmurtajatilauksen rakentamista Suomessa. 2. Lisätä suomalaisen meriteollisuuden osallistumista ja kauppaa Pohjois-Amerikassa tapahtuviin laivanrakennusprojekteihin. 3. Vahvistaa maiden välisiä suhteita Arktisen alueen vakauden ja kestäväen kehityksen aikaansaamiseksi sekä laajentaa yhteistyötä muiden samanmielisten liittolais- ja kumppanimaiden välille. 4. Maiden välisen yhteistyön lisääminen koulutuksessa, tutkimuksessa ja tuotekehityksessä.

Kyseessä on aiemmin VN Toimiva -määrärahaa saaneen hankkeen jatkorahoitushakemus. Tarkoituksena on lisätä osallistujamaiden yhteistyötä jäänmurtajien ja vastaavien alusten hankinnassa ja rakentamisessa ja siihen kuuluu olennaisena osana tietojen sekä parhaiden käytäntöjen vaihto osallistujien välillä. Yhteistyön toimeenpano tulee vaatimaan resursseja siihen osallistuvilta tahoilta. Yksistään teematyöryhmiä on perustettu neljä kappaletta.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin 145 000 euroa sekä hankkeen muihin kuluihin, mm. matkoihin ja kokousjärjestelyihin 161 000 euroa.

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 306 000 € (TEM 2026: 44 000 €, 2027: 157 000 €, UM 2026: 20 000 €, 2027: 20 000 €, OKM 2026: 5 000 €, 2027: 10 000 €, PLM 2026: 10 000 €, 2027: 10 000 €, LVM 2026: 10 000 €, 2027: 10 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallituksen linjauksia ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on poikkihallinnollinen ja yhteiskunnallisesti vaikuttava sekä jokseenkin kiireellinen. Hankkeen toteuttamisen voidaan jossain määrin katsoa edellyttävän hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa päätoteuttaja työ- ja elinkeinoministeriölle 34 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 147 000 euroa vuodelle 2027.

Sosiaali- ja terveysministeriö

16. Nato-jäsenyyden toimeenpano sosiaali- ja terveysministeriössä (Jatkohakemus)

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Kyseessä on jatkohanke (päätös VN/37077/2023-VNK-24). Hankkeessa luodaan lainsäädännölliset ja toiminnalliset valmiudet kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen sekä vahvistetaan yhteiskunnan resilienssiä. Jatkohankkeella toteutetaan Naton edellyttämiä siviiliterveydenhuollon toimia, jotka eivät ole olleet tiedossa hankkeen käynnistyessä. Hankkeen edetessä toteutetaan mm. Naton kriisivastejärjestelmän ja standardointijärjestelmän edellyttämät lainsäädännön muutokset sektorilla. Uutena asiana on Naton lääkinnän toimintaohjelma. STM:ssä on käynnissä harkinta, minkä toimeenpanotavoitteen Suomi ottaa koordinoitavaksi liittokunnan osalta. Työ tehdään yhteistyössä Naton sotilaslääkinnän kanssa, mutta siviilitoimijan vetovastuulla. Sotilaallisten suorituskykyjen kehittämisen lisäksi hankkeessa edistetään Naton edellyttämää liittokunnan jäsenten kriisinsietokykyyn vahvistamista. STM:n hallinnonalalla tähän liittyviä tehtäviä on terveydenhuollon lisäksi mm. sosiaalihuollon, ympäristöterveydenhuollon ja vakuutus toiminnan alueilla sekä CBRN-tilanteisiin varautumisessa.

Lisäresurssien tarve liittyy sekä tarvittavien lainsäädäntömuutosten jatkotyöhön että Nato-jäsenyyden tuomien velvoitteiden toimeenpanoon erityisesti Naton lääkinnän toimeenpanosuunnitelman osalta yhteistyössä puolustusministeriön, puolustusvoimien ja muiden yhteistyötahojen sekä Naton jäsenmaiden kanssa.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin 300 000 euroa sekä hankkeen matkakustannuksiin 25 000 euroa ja muihin kuluihin 50 000 euroa.

Hankkeen kesto: 1.9.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 375 000 € (2026: 85 000 €, 2027: 290 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on yhteiskunnallisesti merkittävä ja poikkihallinnollinen. Hankehakemuksen perusteella nyt haettavan lisäresurssin tarve ja kohdistuminen jää kuitenkin osittain epäselväksi ottaen huomioon vielä käytettävissä oleva aiemmin myönnetty rahoitus. Hankkeen jatkorahoitustarvetta voidaan arvioida myöhemmin uudelleen hankkeen edetessä, ja sen myötä lisäresurssin tarpeen ja kohdentumisen selkiytyessä.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

17. Sosiaali- ja terveystalouden riittävyyden vaikuttavuuden arvioinnin tuki hyvinvointialueiden poikkeusmenettelyssä ja ohjauksessa

Kuvaus hankkeesta (hakemus ja lisäselvitys): Hankkeen tavoitteena on turvata sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja investointien riittävyyden ja vaikuttavuuden asianmukainen arviointi osana hyvinvointialueiden poikkeusmenettelyjä, kuten lisärahoitus- ja arviointimenettelyjä. Hankkeeseen palkattaisiin kolme asiantuntijaa: kaksi kokenutta sote-palvelujärjestelmän tuntijaa ja yksi taloustaustainen asiantuntija tekemään ja tukemaan ko. arviointia alueittaisissa meneillään olevissa prosesseissa – yksi asiantuntija terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja talouden osalta. Samalla

kehittäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllistä arviointiprosessia, mikä on sosiaali- ja terveysministeriölle uusi tehtävä. Hanke liittyy hallitusohjelman kohtaan 2.7 Kestävä ja kannustava rahoitus sekä hyvinvointialueiden ohjaus.

Oikeuskanslerin linjauksen mukaan hyvinvointialueiden on aina turvattava riittävät sosiaali- ja terveystalvet ja haettava valtiolta lisärahoitusta, mikäli nämä rahoituksen puutteesta johtuen ovat vaarantumassa. Linjaus on aiheuttanut ennakoimattoman ja merkittävän määrän lisärahoitushakemuksia. Lisäksi valtiovarainministeriö on käynnistänyt kolmen hyvinvointialueen kanssa arviointimenettelyt.

Sekä lisärahoitus- että arviointimenettelyissä arviointi sosiaali- ja terveystalvetuiden riittävydestä, vaikuttavuudesta ja oikean tasoisesta järjestelmästä kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa. Sosiaali- ja terveystalvetuiden riittävyden sekä investointien sisällöllinen arviointi on vaativaa asiantuntijatyötä, joka edellyttää syvällistä perehtyneisyyttä sosiaali- ja terveydenhuollon sisältöön, palvelujärjestelmään ja sen järjestämisen ja toteuttamisen kysymyksiin.

Lisäresurssia tarvittaisiin sekä turvaamaan hallituksen linjausten että lisärahoitus- ja arviointimenettelyprosessien asianmukainen toimeenpano sosiaali- ja terveysministeriön tehtävien osalta.

Hankehakemuksesta on pyydetty lisäselvitystä siitä, miltä osin kyseessä on määräaikainen hanke ja Saadun lisäselvityksen mukaan hyvinvointialueiden ohjauksessa käytettävät erillismenettelyt eli arviointimenettelyt sekä lisärahoitushakemusten käsittelyt ovat määräaikaista prosesseja. Erillismenettelyt on tarkoitettu poikkeustapauksiksi, mutta erityisesti hyvinvointialueiden alijäämien kattamisvelvoitteen vuoksi niitä on käynnistynyt lukuisia. Kyse on poikkeuksellisesta tilanteesta, joka ei ole pysyväisluonteinen ja jonka arvioidaan rauhoittuvan parin vuoden sisällä. Hankkeessa painopiste on turvata arviointi- ja lisärahoitusmenettelyjen asianmukainen toimeenpano hallituskauden loppuun asti. Tavoitteena on myös turvata hallitusohjelman toimeenpano, jotta se ei vaaranna arviointi- ja lisärahoitusprosessien vaatiman työ määrän vuoksi.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin (3 htv, 447 850 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–30.4.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 447 850 € (2026: 336 000 €, 2027: 111 850 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Lisäksi hanke on kiireellinen sekä yhteiskunnallisesti merkittävä. Hankkeen toteuttamisen voidaan jossain määrin katsoa edellyttävän hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 219 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 73 000 euroa vuodelle 2027.

18. Valmiuden ja varautumisen kehittäminen sosiaaliturvan sektorilla

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tavoitteena on kartoittaa ja laatia sosiaaliturva- ja vakuutusosaston sektorin valmius- ja varautumissuunnitelma ja toimintaohjelma. Hanke on osa hallitusohjelman kansallisen turvallisuuden ja kriisinkestävyuden vahvistamista. Sosiaaliturvan ja sosiaalivakuutuksen sektorin toimivuus on keskeistä häiriö ja uhkatilanteissa. On turvattava kansalaisten toimeentulo ja esimerkiksi lääkkeiden hankinta.

Sosiaaliturva- ja vakuutusosastolla ei ole resurssia varautumis- ja valmiusasioiden valmisteluun. Sektorin varautumisen ja valmiuden kokonaisuuden systemaattinen kehittäminen on välttämätöntä. Ajankohtaisina hankkeina on muun muassa valmiuslain uudistaminen ja sen toimeenpanosta huolehtiminen sekä varautumisen että valmiuden osalta.

STM/SVO vastuulla on ajantasainen tilannekuva oman sektorinsa toimijoiden (Kela, vahinkovakuutusyhtiöt, työeläkerahastot, työttömyyskassat ja eläkekassat ja -säätiöt) varautumisesta. Tämä kattaa mm. varautumisen kyberhäirintäyrityksiin, tietoturvoihin ja henkilötietojen väärinkäyttöihin sekä esimerkiksi sen, miten etuuksien häiriötön maksatus on varmistettu eritasoisissa häiriötilanteissa ja miten muun muassa kriittiset tiedot on suojattu ja mikä on digitaalisen turvallisuuden tilannekuva.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin (1htv kolmelle vuodelle, 219 000 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2028

Haettu rahoitus: Yhteensä 219 000 € (2026: 73 000 €, 2027: 73 000 €, 2028: 73 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke tukee hallitusohjelman keskeisiä kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyden vahvistamista koskevia tavoitteita, mutta siitä ei ole suoraa hallitusohjelmakirjausta. Hanke liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan ja on yhteiskunnallisesti merkittävä. Hankkeen toteuttamisen voidaan jossain määrin katsoa edellyttävän hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 73 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 36 000 euroa vuodelle 2027.

19. HE Tutkimuslainsäädännön kehittäminen

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tarkoituksena on selkiyttää sote-alan tutkimustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä kartoittamalla nykysääntelyyn liittyvät korjaus-, muutos- ja yhteensovittamistarpeet sekä toteuttamalla niiden edellyttämät toimenpiteet. Tutkimuslainsäädännön selkiyttäminen on nimenomaisesti todettu hallitusohjelmassa. Kokonaisuuteen kuuluvat laki kliinisestä lääketutkimuksesta, laki lääketieteellisestä tutkimuksesta, laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä, biopankkilaki, laki ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä, laki lääkinnällisistä laitteista sekä eräät muut niihin liittyvät lait.

Haettava rahoitus käytettäisiin lakimiehen palkkaamiseen hankkeen valmisteluun ja toimeenpanoon vuosille 2026 ja vuosille 2027. Yhdessä nykyisin käytettävissä olevan 1 htv:n kanssa tämä tarkoittaisi käytännössä, että hallituksen esityksen valmisteluun olisi käytettävissä 2 htv:tä vuodelle 2026 ja lakimuutosten toimeenpanolle 1 htv vuodelle 2027. Lisäksi haettavaa rahoitusta käytettäisiin hankkeeseen liittyvien sidosryhmätalaisuuksien järjestämiseen. Laajoja sidosryhmätalaisuuksia pidettäisiin vähintään kolme kpl vuoden 2027 aikana.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin 154 000 euroa sekä hankkeen muihin kuluihin 76 000 euroa.

Hankkeen kesto: 1.8.2024–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 230 000 € (2026: 130 000 €, 2027: 100 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman kirjauksia ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Kyseessä on hakukierroksen painopistealueen mukainen säädöshanke, joka sisältyy myös hallituksen lainsäädäntöohjelmaan ja -suunnitelmaan. Hankkeen toteuttamisen voidaan katsoa edellyttävän jossain määrin hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 66 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 44 000 euroa vuodelle 2027.

20. Eurooppalaista vammaiskorttia ja vammaisen henkilön pysäköintilupaa koskevien direktiivien kansallinen toimeenpano

Osatoteuttaja: liikenne- ja viestintäministeriö (ei rahoitusta)

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tavoitteena on eurooppalaista vammaiskorttia ja vammaisen henkilön pysäköintilupaa koskevien direktiivien kansallinen toimeenpano ja varmistaa vammaisten henkilöiden osallistuminen työhön. Hankkeessa luodaan myös kansallisen vammaiskortin ja sen oikeusvaikutusten säädösperusta. Hankkeen tehtävänä on kartoittaa ja arvioida eri vaihtoehdot direktiivien kansalliseksi toimeenpanemiseksi sekä toteuttaa tämän pohjalta ministeriöissä tarvittava säädösvalmistelu.

Hanke toteuttaa muun muassa hallitusohjelman kirjauksia: ”2.4 Vammaisten henkilöiden itsemääräämis- ja ihmisoikeuksia sekä yhdenvertaisuutta on kunnioitettava päätöksenteossa koko elämänkaaren ajan ja heidän arkensa toimivuus varmistettava palveluiden suunnittelussa. Kiinnitetään huomiota osallisuuden takaamiseen ja vammaisten henkilöiden kuulemiseen” ja ”4.2 Hallitus edistää vammaisten ja osatyökykyisten arvostusta työelämän täysivaltaisina jäseninä.

Erityisesti vammaisten henkilöiden kannustimia ja mahdollisuuksia osallistua työmarkkinoille parannetaan, sekä edistetään lapsena ja nuorena vammautuneiden polkua työelämään”.

Valmistelu on käynnistettävä syyskaudella 2025, koska direktiivin toimeenpanon määräaika edellyttää hallituksen esityksen käsittelyä tällä vaalikaudella. Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin 109 500 euroa.

Hankkeen kesto: 1.11.2025–31.3.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 109 500 € (2026: 73 000 €, 2027: 36 500 €)

Kriteerien arviointi: Hanke ei suoraan liity hallitusohjelman toimeenpanoon, vaan lakisääteiseen tehtävään toimeenpanna EU-direktiivi, mitä ei lähtökohtaisesti ole perusteltua rahoittaa VN Toimiva - määrärahasta. Hankkeessa ei ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyyttä hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden tai muiden hallituksen linjausten toteuttamisen kannalta. Vastaavaa hanketta koskeva hakemus on aikaisemmin hylätty (VN-26631/2024-VNK-76).

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

21. Yhtenäiset hoidon perusteet – terveyspalveluiden yhdenvertaisuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon palvelujen vaikuttavuutta ja vähähyötyisistä hoidoista luopumista ajantasaistamalla terveydenhuollon sisällön ohjausta mm. lakisääteisten yhtenäisen hoidon perusteiden kehittämisen ja päivittämisen ja palveluvalikoiman määräytymisen soveltamisohjeiden kautta. Hankkeeseen palkattaisiin yksi ylilääkäri.

Hanke liittyy hallitusohjelman kohtaan 2.3 Palveluiden vaikuttavuuden lisääminen sekä 2.7 Kestävä ja kannustava rahoitus sekä hyvinvointialueiden ohjaus.

Hyvinvointialueiden taloudellinen tilanne on vaikea ja kustannusten nousua on kyettävä hillitsemään alueiden omin toimin, mutta myös tavoitteellisella ja tiukalla valtion ohjauksella. Tämä tarkoittaa paitsi hyvinvointialueiden hallinnollis-rakenteellista-taloudellista ja investointien ohjausta, myös suurelta osin terveydenhuollon ammattilaisten tekemän työn kansallista sisältöohjausta. Sosiaali- ja terveysministeriössä joudutaan ajantasaistamaan terveydenhuollon sisältöohjausta (erityisesti terveydenhuoltolain 7 §:n perusteella annetut yhtenäiset hoidon perusteet) lyhyessä aikataulussa ja kaikkien erikoisalojen osalta yhtäaikaaisesti, mikäli nopeasti halutaan vaikutuksia hyvinvointialueiden talouskehitykseen. Työ on vaativa ja laaja, vaikka mukana ovat THL, alueet ja erikoisalayhdistykset.

Rahoitusta haetaan hankkeeseen palkattavan ylilääkäriin palkkamenoihin (165 208 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–30.4.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 165 208 € (2026: 124 000 €, 2027: 41 208 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on yhteiskunnallisesti vaikuttava sekä kiireellinen. Hankkeen voidaan katsoa edellyttävän hakemuksen mukaista lisäresursseja.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 124 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 41 000 euroa vuodelle 2027.

22. Kuntoutuksen uudistaminen

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeessa toteutetaan hallitusohjelman kirjauksia ja koordinoidaan kuntoutuksen uudistamista hallitusohjelman mukaisesti sekä varmistetaan hallituksen tavoitteiden toteutuminen. Parhailaan on meneillään useita uudistuksia, joilla on olennainen yhteys kuntoutuksen toimintaohjelman toteuttamiseen ja kuntoutuksen uudistamiseen. Näitä uudistuksia ovat mm. sosiaaliturvauudistus, palvelureformi, työllisyysalueiden työn käynnistyminen ja digitalisaatioon liittyvät hankkeet. Kuntoutuksen hanke edellyttää selkeää koordinaatiota ja tästä syystä koordinaattorin palkkaaminen on hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi välttämätöntä. Kokonaisuuden koordinaatio edellyttää yhden päätoimista kuntoutuksen koordinaattoria. Koordinaattorin tehtävänä on luoda verkostoja ja yhteistyöverkostoja.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin 240 000 euroa.

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2028

Haettu rahoitus: Yhteensä 240 000 € (2026: 80 000 €, 2027: 80 000 €, 2028: 80 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hankkeessa ei kuitenkaan ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyyttä, minkä lisäksi hankehakemuksen perusteella haettavan lisäresurssin tarve ja kohdistuminen jää jossain määrin epäselväksi.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

23. Lapsi-indikaattorisivuston rakentaminen

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeessa toteutetaan Tilastokeskuksen verkkosivuille lasten hyvinvointi-indikaattoreita kokoava verkkosivupalvelu, joka on veloituksetta kaikkien käytettävissä ja vastaa hallitusohjelman tietotarpeisiin. Hanke pitää sisällään sivuston sisällön suunnittelun, toiminnallisuuden suunnittelun ja teknisen ratkaisun sekä ensimmäisen version toteutuksen. Lisäksi hankkeessa selvitetään tarve aiheen laajemmalle indikaattoripalvelulle yhteistyössä ministeriöiden ja muiden lapsitiedontuottajien kanssa sekä teknisten ratkaisujen toteutusvaihtoehdot.

Rahoitusta haetaan hankkeen ostopalveluihin, Tilastokeskus (243 000 €).

Hankkeen kesto: 1.11.2025–30.4. 2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 243 000 € (2026: 210 000 €, 2027: 33 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita, mutta liityntä on jossain määrin välillinen. Hanke on poikkialhollinen ja liittyy valtioneuvoston tehtäviin, mutta kyseisellä tehtäväkentällä alainen hallinto on keskeisessä roolissa, eikä hankkeessa ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyyttä. Vastaavaa hanketta koskeva hakemus on aikaisemmin hylätty (VN/26631/2024-VNK-76).

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

24. Lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä tukeva ruokaympäristö

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeessa laaditaan eri toimijoita laajasti osallistaen toimintasuunnitelma epäterveellisten elintarvikkeiden markkinoinnin, myynnin edistämisen ja pakkaus- ja annoskokojen rajoittamiseksi. Hankkeessa toteutetaan konkreettisia toimenpiteitä, kuten koulutus- ja keskustelutilaisuuksia eri sidosryhmille, kuten elintarviketeollisuuden ja kaupan toimijoille ja edistetään ohjeistusten jalkauttamista ja alan toimijoiden tietoisuutta vastuullisesta markkinoinnista. Hankkeessa hyödynnetään jo olemassa olevaa kansallista ja kansainvälistä materiaalia vaikuttavan toimintasuunnitelman ja toimenpiteiden toteuttamiseksi. Hankkeeseen kirjattu toimenpide on osana hallitusohjelmaan sisältyvää Terveystuki -ohjelmaa, mutta rahoitusta on päätetty ohjelman pienentyneen budjetin vuoksi hakea muualta.

Rahoitusta haetaan hankkeen ostopalveluihin (100 000 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–30.4.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 100 000 € (2026: 75 000 €, 2027: 25 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke liittyy välillisesti hallitusohjelman kirjauksiin, mutta siitä ei ole suoraa hallitusohjelmakirjausta. Hankkeessa ei ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyyttä hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden tai muiden hallituksen linjausten toteuttamisen kannalta.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

Ympäristöministeriö

25. Alueidenkäyttölain toimeenpano (alueidenkäyttölain soveltamisen oppaat)

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Uuden alueidenkäyttölain valmistelu on hallitusohjelman mukaisesti käynnissä. Uuden lain myötä on päivitettävä lain soveltamista koskevat oppaat (maankäyttö- ja rakennuslaki 2000 oppaat) sekä turvattava kaavoituksen digitalisaation eteneminen lain edellyttämällä tavalla. Alueidenkäyttölain soveltamisen oppaiden ensisijaiset päivitystarpeet koskevat tietomallimuotoista kaavoitusta, voimassa olevassa asetuksessa annettuja kaavamääräyksiä ja kaavamerkintöjä sekä eri kaavatasojen sisältöä, esitystapaa ja oikeusvaikutuksia. Hanke tulee saada valmiiksi ennen tietomallimuotoiseen kaavoitukseen liittyvien velvoitteiden alkamista vuoden 2029 alusta.

Hankkeessa hyödynnetään Ryhti-hankkeen tuloksia ja sillä parannetaan kuntien ja maakuntien valmiuksia tietomallimuotoisen kaavan laatimiseen. Hankkeella on keskeinen merkitys uuden valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston alueidenkäyttöön liittyvien tehtävien valtakunnallisessa yhtenäistämässä.

Alueidenkäyttölain oppailla on ratkaiseva merkitys lain toimeenpanoon, kaavoituksen sujuvuuteen ja digitalisaation etenemiseen.

Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin (2 htv/vuosi, 332 000 €) sekä ostopalveluina hankittaviin konsulttipalveluihin (50 000 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2028

Haettu rahoitus: Yhteensä 382 000 € (2026: 40 000 €, 2027: 171 000 €, 2028: 171 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Lisäksi hanke on poikkihallinnollinen, laaja sekä jokseenkin kiireellinen. Hankkeeseen liittyvä lainsäädäntöhanke sisältyy hallituksen lainsäädäntöohjelmaan ja -suunnitelmaan. Hankkeen toteuttamisen voidaan katsoa edellyttävän jossain määrin hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 40 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 80 000 euroa vuodelle 2027.

26. Rakentamisen kaivuumassoja ja pilaantuneita alueita koskeva ympäristönsuojelulain uudistus ja sen toimeenpanon tukeminen

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tavoitteena on varmistaa, että maanrakentamisen resurssi- ja kustannustehokkuutta tukeva ympäristöministeriön säädösuudistus saadaan valmisteltua nykyisellä hallituskaudella. Hankkeella tuetaan erityisesti jo valmisteltujen säädösluonnosten jatkotyöstöä ja viimeistelyä, säädösten tueksi laadittavan soveltamisohjeistuksen laatimista sekä keskeisten sidosryhmien osallistamista, jonka merkitys korostuu sääntelykokonaisuuden moniulotteisuuden vuoksi. Hankkeella tuettava säädösuudistus edistää kiertotaloutta selkeyttämällä ja keventämällä rakentamisesta syntyvien kaivuumassojen hyödyntämistä koskevia lupa- ja ilmoitusmenettelyjä sekä vahvistamalla riskiperusteista päätöksentekoa pilaantuneiksi epäillyillä alueilla.

Hankkeella tuettavaan sääntelyuudistukseen sisältyvät uudet ilmoitusmenettelyt edellyttävät myös Maaperän tilan tietojärjestelmän (MATTI-tietojärjestelmä) rakenteen ja sisällön sekä ilmoitusmenettelyihin liittyvien sähköisten palvelujen kehittämistä. Hankkeessa tehdään uusiin ilmoitusmenettelyihin liittyvät muutokset tietojärjestelmään ja sähköiseen asiointipalveluun.

Hanke toteuttaa hallitusohjelman kirjauksia: "7.3 Luvituksen sujuvuudesta Suomen kilpailuetu"; "7.6 Kiertotaloudella pidetään Suomen puhtaasta ympäristöstä huolta" ja "3.1 Kunnat ja kaupungit elinvoiman vetureina".

Hankkeella tuettavaa säädösuudistusta ei voida toteuttaa ympäristöministeriön olemassa olevilla resursseilla hallitusohjelman edellyttämässä aikataulussa. Tämän lisäksi säädösuudistus on laajuutensa lisäksi poikkeuksellisen vaativa ja monitahoinen kokonaisuus ja sen toteutus edellyttää Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijoiden laaja-alaista erityisosaamista maaperäsuojelusta, maarakentamisesta sekä ympäristö- ja terveysriskien arvioimisesta.

Rahoitusta haetaan hankkeen ostopalveluihin, jotka hankittaisiin Syke:ltä: säädösvalmistelun tukityö (210 000 €), MATTI-tietojärjestelmän kehitystyöt (200 000 €) sekä ostopalvelut ohjeiden työstämiseen (90 000 €).

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 500 000 € (2026: 205 000 €, 2027: 295 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston tehtäviin. Kyseessä on osittain tietojärjestelmähanke, jonka taustalla olevan lainsäädännön valmistelu on vielä kesken. Kyseisellä tehtäväkentällä alainen hallinto on keskeisessä roolissa, eikä tämän tyyppistä hanketta ole perusteltua rahoittaa VN Toimiva -määrärahasta.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

27. Luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen

Osatoteuttaja: maa- ja metsätalousministeriö

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tavoitteena on edistää luonnonarvomarkkinoita toteuttamalla vapaaehtoista ekologista kompensatiota koskevien säädösten arviointi sekä päivitys, laatia pidemmän aikavälin etenemissuunnitelma luonnonarvomarkkinoiden kehittämiseksi ja aloittaa sen toimeenpano sekä tehostaa markkinoita kehittämällä markkinatoimijoiden osaamista.

Hanke tukee pääministeri Orpon hallitusohjelman keskeisiä tavoitteita erityisesti seuraavilla osa-alueilla: luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja ilmastotavoitteet; yritysten luontovastuun ja vapaaehtoisen ekologisen kompensatiion kehittäminen ja hallituksen talouspolitiikka.

Hanke on jaettu kolmeen työpakettiin:

TP1: **Lainsäädännön arviointi ja päivittäminen.** Tavoitteena on arvioida vapaaehtoista ekologista kompensatiota koskevat säädökset sekä ympäristöministeriön asetus vapaaehtoisesta ekologisesta kompensatiosta. Arviointi ostetaan ulkopuoliselta konsultilta. Tulosten pohjalta käynnistetään tarvittaessa lainsäädännön päivitys.

TP2: **Luonnonarvomarkkinoiden kansallinen etenemissuunnitelma.** Hanke vastaa kiireelliseen tarpeeseen laatia ja toimeenpanna ylihallituskautinen etenemissuunnitelma, ”tiekartta” luonnonarvomarkkinoiden kehittämiseksi ja kiihdyttämiseksi. Kilpailutettava kokonaisuus, joka sisältää laajan sidosryhmäyhteistyön toteuttamisen fasilitoiteineen.

TP3: **Osaamisen kehittäminen.** Kehitetään osaamista luonnonarvojen tuotannon liikkeelle saamiseksi ja tähän liittyvän elinkeinotoiminnan ja uudenlaisen tulonmuodostuksen tueksi järjestämällä käytännönläheistä koulutusta sekä yksityisille maanomistajille että luontotekokaupan ammattilaisille. Lisäksi kehitetään yleisimmille luontotyypeille luonnontilaa parantavien toimenpiteiden mallisuunnitelma. Koostuu useammasta kilpailutettavasta kokonaisuudesta.

Rahoitusta haetaan hankkeen hankehenkilön palkkamenoihin 110 980 euroa sekä hankkeelle ostopalveluina tehtäviin selvityksiin, sidosryhmä yhteistyöhön sekä koulutusten ja materiaalien tuottamiseen 115 000 euroa.

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 225 980 € (2026: 130 980 €, 2027: 95 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on poikkihallinnollinen ja yhteiskunnallisesti merkittävä sekä jokseenkin kiireellinen. Hankkeen toteuttamisen voidaan katsoa jossain määrin edellyttävän hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa 101 000 euroa vuodelle 2026 sekä ehdollisena 75 000 euroa vuodelle 2027.

28. Rakennusperintötiedon liikkuvuuden esteiden purkaminen

Osatoteuttaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Kulttuuriympäristöihin liittyvää tietoa tarvitaan kymmenissä lakisääteisissä prosesseissa. tiedon tuotanto ja säilyttäminen on hyvin hajautunutta, mikä aiheuttaa ylimääräistä työtä ja kustannuksia viranomaisille ja yksityisille toimijoille. Tavoitteena on tuoda ajantasainen ja kattava tieto rakennusperinnöstä ja rakennussuojelusta entistä sujuvammin saataville viranomaisille, yrityksille, yhteisöille, päätöksentekijöille ja kansalaisille. Tämä on mahdollista rakennetun ympäristön tietojärjestelmän kautta. Hankkeessa selvitetään rakennussuojelua koskevan tiedon liikkuvuuden esteet, määritellään tiedon liikkuvuuden prosessi uudessa virastorakenteessa sekä luodaan ehdotus tarvittavista lainsäädäntömuutoksista. Hanke edistää muun muassa seuraavia hallitusohjelman kirjauksia: ”Hallitus turvaa kulttuuriperinnön säilymistä digitoinnin avulla” (5.2); ”Digitalisaatio ja teknologian hyödyntäminen ovat yksi tärkeimmistä keinoista parantaa julkisten palveluiden laatua, tehokkuutta ja saatavuutta. Viranomaisasiointinnissa lähtökohdan on oltava se, että yhtä tietoa kysytään palvelun käyttäjältä vain kerran ja että koko palveluketju on saatavilla ”yhdeksi luukulta”. Hallitus toteuttaa tarvittavat kansalliset lainsäädäntömuutokset, joilla uusia teknologioita ja digitalisaatiota voidaan hyödyntää täysimääräisesti julkishallinnon toiminnassa” (6.4) ja ”Hallituksen tavoitteena on sujuvoittaa ja nopeuttaa kaavoitus-, lupa- ja valitusprosesseja.” (6.5)

Hanke on jaettu neljään työpakettiin.

TP1: (YM) Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaisen suojeluprosessin määrittelytyö. Hankkeessa määritellään rakennussuojelutiedon yhteen toimivuus ja tiedon virtaus Lupa- ja valvontavirastosta rakennetun ympäristön tietojärjestelmään ja loppukäyttäjille.

TP2: (YM) Rakennusperinnön hoitoavustusten kehittäminen. Hankkeessa kehitetään rakennusperinnön hoidon avustustyön vaikuttavuutta ja parannetaan avustustiedon yhteen toimivuutta. Kuvataan prosessit uudessa aluehallintorakenteessa ja luodaan työkalu avustusten hyötyjen kasvattamiseen elinvoimakeskuksissa.

TP3: (YM) Lainsäädännön muutostarpeet. Hankkeessa tuotetaan ratkaisu tarvittavista tiedonhallinnan lainsäädäntömuutoksista rakennusperintölakiin ja lakiin rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä.

TP4: (OKM) Museoviraston rakennussuojelutiedon määrittelytyö. Hankkeessa luodaan ratkaisu Museoviraston rakennussuojelutiedon yhteen toimivuudelle, hallinnalle ja rajapinnoille. Suunnitellaan ja määritellään Museoviraston rakennusperinnön tietovaranto.

Rahoitusta haetaan hankkeen koordinaattorin palkkamenoihin 60 000 euroa sekä hankkeelle ostopalveluina tehtäviin selvitys- ja määrittelytyöihin 240 000 euroa.

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2026

Haettu rahoitus: Yhteensä 300 000 € (YM 2026: 200 000 €, OKM 2026: 100 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke liittyy välillisesti hallitusohjelman kirjauksiin, mutta siitä ei ole suoraa hallitusohjelmakirjausta. Hanke liittyy valtioneuvoston tehtäviin, mutta osin myös alainen hallinto on tehtäväkentällä keskeisessä roolissa, eikä hankkeessa ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyyttä hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden tai muiden hallituksen linjausten toteuttamisen kannalta.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

29. Merialuesuunnitelman kumulatiivisten vaikutusten arviointi Suomen merialueilla (Merikuva)

Osatoteuttajat: Työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tavoitteena on tarkastella merialuesuunnitelmaluonnoksen mahdollisia kumulatiivisia ja rajat-ylittäviä vaikutuksia Suomen merialueilla ottaen huomioon maan ja meren vuorovaikutuksen. Merialuesuunnitelmassa huomioidaan 10 merellistä toimialaa, joille on suunnitelmassa osoitettu merkittäviä ja potentiaalisia alueita toiminnan harjoittamiseen. Näitä ovat esim. energiantuotanto, ruoantuotanto, meriliikenne ja satamat, meriteollisuus, kaivannaisala, sininen bioteknologia, matkailu ja virkistys sekä kulttuuriperintö. Merialuesuunnitelmaluonnoksen kumulatiiviset vaikutukset arvioidaan merellisten sektoreiden elinkaaren aikana ja sektoreiden yhteisvaikutuksena koko merialueelle. Kumulatiiviset arvioinnit sidotaan meristrategiadirektiivin määrittelemiin paineisiin sekä meriympäristön hyvän tilan määritelmään. Merikuva-hankkeen lopputuotteena tuotetaan merialuesuunnitelmaluonnoksen kumulatiivinen vaikutusarvio meriluonnolle

ja ihmisille. Tämän lisäksi valmistellaan lyhyt raportti tehdystä työstä. Hankkeen tulokset ovat avoimesti merellisten sektoreiden ja hallinnon käytävissä.

Hanke edistää hallitusohjelman lukuja 6.5 (Liikenneverkkoa kehitetään koko Suomessa), 6.6 (Kotimaisen kalan kulutus nousee; Metsästys on arvokas osa suomalaista elämänmuotoa), 7.1 (Suomesta puhtaan energian edelläkävijä), 7.5 (Suomi vaalii arvokasta luontoaan) ja 7.6 (Saaristomeren valuma-alueesta ravinnekierron pilottialue).

Merialuesuunnittelusta vastaavat rannikon maakuntien liitot, joille ei ole osoitettu erillisrahoitusta merialuesuunnittelun toteuttamiseksi. Riittävää asiantuntijaosaamista ja aineistoja on ainoastaan Suomen ympäristökeskuksessa (Syke) Luontoratkaisujen Meriluonto-ryhmässä sekä Meri- ja vesiratkaisut -yksikössä.

Rahoitusta haetaan 173 350 euroa hankkeelle ostopalveluna tehtävään asiantuntijatyöhön, joka on tarkoitus hankkia Syke:ltä.

Hankkeen kesto: 1.4.2026–31.12.2026

Haettu rahoitus: Yhteensä 173 350 € (2026: 173 350 €)

Kriteerien arviointi: Hanke liittyy välillisesti hallitusohjelman kirjauksiin, mutta siitä ei ole suoraa hallitusohjelmakirjausta. Kyseisellä tehtäväkentällä keskeisessä roolissa on alainen hallinto, eikä hankkeessa ole tunnistettavissa erityistä kiireellisyyttä hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden tai muiden hallituksen linjausten toteuttamisen kannalta.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

30. Ilmastotoimien sosiaalisen suunnitelman (SCP) kansallisen toimeenpanon valmistelu ja sen edellyttämä lainvalmistelu

Osatoteuttaja: Liikenne- ja viestintäministeriö

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Hankkeen tavoitteena on valmistella ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman (Social climate plan, SCP) kansallista toimeenpanoa. Hanke sisältää erityisesti toimeenpanon edellyttämien Euroopan unionin sosiaalisen ilmastorahaston (Social climate fund) kansallisen toimeenpanolain sekä mikroyrityksille kohdennettavan puhtaan ajoneuvokaluston hankintatukea koskevan lain valmistelun.

Hallitus on linjannut budjettiriihessä syyskuussa 2024, että hallitus suuntaa Euroopan unionin sosiaalisen ilmastorahaston Suomen saantoa rakennusalan puhtaiden ratkaisujen kasvua ja liikenteen puhtaiden käyttövoimien infrastruktuuria vauhdittavasti sekä tulee näillä ja muilla toimilla sosiaalista oikeudenmukaisuutta ilmastotyön kustannusten jakautumisessa. Lisäksi hanke toteuttaa hallitusohjelman päästövähennystavoitteita, tavoitteita ilmastotoimien oikeusmukaisuudesta sekä ilmastotoimien taloudellisuudesta.

Lakien valmistelu on kiireellistä ja välttämätöntä, jotta Suomi voi hyödyntää EU:n tarjoamaa merkittävää rahoitusta kansallisiin ilmastotoimiin ja käynnistää rahaston turvin toteutettavat toimenpiteet mahdollisimman pian sen jälkeen, kun rahaston varojen käyttö on mahdollista.

Hanke sisältää kolme osin toisiinsa liittyvää osiota. 1) Sosiaalisen ilmastorahaston kansallisen toimeenpanolain valmistelu 01–10/2026 (YM). 2) Mikroyrityksille kohdennettavan puhtaan ajoneuvokaluston hankintatukea koskevan lain valmistelu 01–10/2026 (LVM). 3) Sosiaalisen ilmastorahaston kansallisen toimeenpanon valmistelutyö 01/2026–12/2027 (YM ja LVM).

Suunnitelman laadintaa ja toimien täytäntöönpanon suunnittelua varten ympäristöministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö tarvitsevat määräaikaista lisävoimavaroja. Rahoitusta haetaan hankkeen palkkamenoihin 1 htv/ministeriö kahdeksi vuodeksi.

Hankkeen kesto: 1.1.2026–31.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 320 000 € (YM 2026: 80 000 €, 2027: 80 000 € ja LVM 2026: 80 000 €, 2027: 80 000 €)

Kriteerien arviointi: Hanke toteuttaa hallituksen linjauksia ja liittyy valtioneuvoston ydintoimintaan. Hanke on poikkihallinnollinen sekä jokseenkin kiireellinen. Hankkeen voidaan katsoa edellyttävän jossain määrin hakemuksen mukaista lisäresurssia.

Päätösesitys: Hankkeelle myönnetään määrärahaa päätoteuttaja ympäristöministeriölle 80 000 euroa vuodelle 2026 ja ehdollisena 40 000 euroa vuodelle 2027 sekä osatoteuttaja liikenne- ja viestintäministeriölle 80 000 euroa vuodelle 2026 ja ehdollisena 40 000 euroa vuodelle 2027.

31. Kiinteistöverotuksen tietovirtojen rationalisointi ja sen edellyttämät säädosmuutokset (lyh. kiinteistöverotuksen tietovirrat)

Osatoteuttaja: Valtiovarainministeriö

Kuvaus hankkeesta (hakemus): Tavoitteena on kiinteistöverotuksen tietojen välityksen automatisointi, helpompi ajantasaistaminen sekä turvallisempi toimitus, jolloin tiedot ovat yhtenäiset kunnissa, valtakunnallisessa rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä (Ryhdi) ja Verohallinnolla. Hankkeessa luodaan lainsäädäntökehykset VEROn kiinteistöverotietojen välittämiseksi Ryhti-järjestelmän kautta sekä tekniset rajapinnat verohallinnon ja Ryhdin välille kiinteistöverotietojen toimittamiseen Ryhtiin, mistä kunnat ja viranomaiset saavat ne käyttöönsä. Ratkaisu korvaa Verohallinnolta 3 kertaa vuodessa sähköpostina jokaiselle kunnalle lähetettävän kiinteistöveroexcelin toimituksen sekä helpottaa kunnissa kiinteistöverotietojen tarkastusta ja jatkokäsittelyä.

Hanke liittyy hallitusohjelman kirjaukseen 1.3: ”Hallitus sujuvoittaa veronkantoa ja parantaa verotuksen ennakoitavuutta. Veronkannon digitalisointumista jatketaan. Lisäksi hankkeelle on liityntä hallitusohjelman kirjaukseen 6.4: ”Hallitus edistää tiedon liikkumista julkishallinnon eri tietojärjestelmien välillä. Samalla tunnistetaan ja puretaan julkisten tietovarantojen hyödyntämisen ja jakamisen tarpeettomat oikeudelliset esteet yksityisyyden suoja huomioiden.”

Toteutus on osa Verohallinnon toiminnan digitalisointia sekä valtakunnallisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönottoa, joka lisää kiinteistöverotuksen tarkkuutta ja luotettavuutta, kansallisen turvallisuuden ja henkilötietojen tarkempaa suojautusta. Osana uudistusta selvitetään myös Ahvenanmaan maakunnan liittymistä Ryhti-järjestelmään.

Hankkeen toteutus koostuu:

- määrittelytyöstä yhteistyössä Verohallinnon ja kuntien kanssa
- yhteistyöstä Ahvenanmaan maakuntahallinnon ja kuntien kanssa
- tietojärjestelmätoteutuksesta Ryhti-järjestelmässä ja rajapintaratkaisusta Verohallinnon järjestelmissä
- toiminnallisuuksien testaamisesta
- ennen käyttöönottoa toteutettavasta tietoturva-auditoinnista.

Tarvittavat säädosmuutokset voidaan toteuttaa muiden käynnissä olevien säädöshankkeiden yhteydessä. Määrärahaa haetaan päätoteuttaja ympäristöministeriölle hankkeen palkkamenoihin 164 160 euroa (1 htv/vuosi) sekä ostopalveluihin 320 000 euroa.

Hankkeen kesto: 15.3.2026–15.12.2027

Haettu rahoitus: Yhteensä 484 160 € (2026: 242 080 €, 2027: 242 080 €)

Kriteerien arviointi: Hanke liittyy hallitusohjelmaan kirjattuihin tavoitteisiin, mutta kyseisestä toimenpiteestä ei ole nimenomaista kirjausta. Kyseessä on tietojärjestelmähanke, jossa haettava rahoitus vaikuttaa hankehakemuksen perusteella suuntautuvan pääosin alaiselle hallinnolle, eikä tämän tyyppistä hanketta ole perusteltua rahoittaa VN Toimiva -määrärahasta.

Päätösesitys: Hankkeelle ei myönnetä rahoitusta määrärahasta.

